ECLI:LV:AT:2023:0717.11903003119.4.L
Lieta Nr. 11903003119, SKK-329/2023
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2023. gada 17. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Aija Branta, Artūrs Freibergs, Aivars Umińskis,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2022. gada 21. decembra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmā daļa noteic, ka tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām vai ja kasācijas sūdzība vai protests iesniegts par tiesas nolēmumu, kas saskaņā ar likumu nav pārsūdzams.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais /pers. D/ kasācijas sūdzībā lūdzis pilnībā atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu sakarā ar tiesas pieļautajiem Krimināllikuma 1. panta pirmās daļas, Kriminālprocesa likuma 511. panta otrās daļas, 512. panta pirmās daļas un 564. panta ceturtās daļas pārkāpumiem.

Kasācijas sūdzībā izteikto lūgumu apsūdzētais /pers. D/ pamatojis ar turpmāk norādītajiem argumentiem: 1) viņam izvirzītā apsūdzība neatbilst Kriminālprocesa likuma 405. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām; 2) atzīstot viņu par vainīgu divu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, neesot likumā noteiktā kārtībā iegūtiem pierādījumiem, pieļauts Krimināllikuma 1. panta pirmās daļas pārkāpums; 3) no pierādījumu loka nepamatoti nav izslēgtas liecinieka /pers. F/ liecības par narkotisko un psihotropo vielu realizācijas faktu /pers. G/ un /pers. H/, turklāt nepamatoti nav apmierināts viņa lūgums izsaukt un uzklausīt minētās personas apelācijas instances tiesā; 4) izvērtējot pierādījumus lietā, pieļauti Kriminālprocesa likuma 127.–130. panta pārkāpumi.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā apsūdzētais /pers. D/ pamatā atkārtojis savā apelācijas sūdzībā ietvertos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi. Atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām, sniedzot pareizu novērtējumu šo pierādījumu attiecināmībai, pieļaujamībai, ticamībai un pietiekamībai.

Pamatojot apsūdzētā vainīgumu ar liecinieka /pers. F/ liecībās ietvertajām ziņām par faktiem, apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi apsūdzētā /pers. D/ argumentus par šī pierādījuma nepieļaujamību. Tiesa ir konstatējusi, ka liecinieka /pers. F/ liecībās ietvertās ziņas par noziedzīgo nodarījumu apstākļiem – narkotisko un psihotropo vielu realizāciju /pers. G/ un /pers. H/ – savās liecībās ir apstiprinājuši arī liecinieki /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/ un /pers. M/, kuri operatīvās izstrādes lietas ietvaros piedalījušies /pers. D/ izsekošanā, narkotisko un psihotropo vielu glabāšanai /pers. D/ ierīkoto slēpņu novērošanā, kā arī /pers. G/ un /pers. H/ aizturēšanā. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgumu apstiprina arī liecinieku /pers. H/ un /pers. G/ liecībās ietvertās ziņas par narkotisko un psihotropo vielu iegādāšanās apstākļiem, kuras liecinieks /pers. H/ apstiprinājis konfrontēšanā ar apsūdzēto /pers. D/. Tāpat apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgums apstiprinās ar notikuma vietas apskatēs un izņemšanas protokolos fiksēto, kā arī ar narkotisko un psihotropo vielu ekspertīžu ekspertu atzinumos secināto.

Izvērtējot liecinieka /pers. F/ liecību pieļaujamību, apelācijas instances tiesa kā kļūdainu noraidījusi apsūdzētā /pers. D/ atsaukšanos uz Senāta 2015. gada 27. maija lēmumā lietā Nr. SKK-325/2015 izteiktajām atziņām, jo izskatāmajā lietā tā konstatējusi no minētās krimināllietas atšķirīgus faktiskos un juridiskos apstākļus. Savukārt noraidot apsūdzētā /pers. D/ pieteikto lūgumu uzaicināt un uzklausīt lieciniekus /pers. G/ un /pers. H/, apelācijas instances tiesa to pamatojusi ar apstākli, ka minētie liecinieki ir nopratināti, iztiesājot lietu pirmās instances tiesā.

Augstākās tiesas judikatūrā atzīts, ka apsūdzēto personu vai viņu aizstāvju pieteikto lūgumu motivēta noraidīšana lietas iztiesāšanas laikā nav vērtējama kā apsūdzētā tiesību ierobežošana, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 496. panta otrās daļas nosacījumiem tiesai procesa dalībnieku pieteiktie lūgumi ir jāizvērtē un jāizlemj, bet tai nav obligāta pienākuma šos lūgumus apmierināt (*Senāta 2011. gada 28. marta lēmums lietā Nr. SKK-163/2011, 11810021908*).

Turklāt Senāts jau iepriekš norādījis, ka jautājuma izlemšana par pirmās instances tiesas sēdē nopratināto personu aicināšanu uz apelācijas instances tiesas sēdi ietilpst apelācijas instances tiesas kompetencē, un tā pamatojas vienīgi uz pašas tiesas, nevis apsūdzētā, viņa aizstāvja vai citu procesā iesaistīto personu šaubām par sniegto liecību pilnīgumu vai par apsūdzētā iespējamo vainu inkriminētajā apsūdzībā (*Senāta 2021. gada 10. maija lēmuma lietā Nr. SKK-25/2021, ECLI:LV:AT:2021:0510.11096061617.10.L, 8.8. punkts*).

Apelācijas instances tiesai nav radušās pamatotas šaubas par lecinieku sniegto liecību pilnīgumu vai apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzībā izvirzītie argumenti šajā daļā pamatoti ar viņa subjektīvo viedokli par lietā iegūto pierādījumu vērtējumu. Pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, savukārt izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem ne, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas instances tiesā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-433/2019, ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L, 9. punkts*). Līdz ar to Senāts atzīst, ka apsūdzētā kasācijas sūdzībā izteiktie argumenti šajā daļā pēc būtības ir saistīti ar vēlmi atkārtoti izvērtēt pierādījumus kasācijas instances tiesā un panākt apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajā un trešajā daļā noteikto.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Senāts konstatē, ka apsūdzētais /pers. D/ pirmās instances tiesas sēdē, izsakot savu attieksmi pret apsūdzību, norādījis, ka saprot, par ko tiek apsūdzēts, savu vainīgumu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos neatzīst. No tiesas sēžu protokolos fiksētā konstatējams, ka apsūdzētais ir aktīvi aizstāvējies pret viņam izvirzīto apsūdzību, sniedzot liecības un paužot savu viedokli, tajā skaitā par apsūdzībā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem un lietā iegūtajiem pierādījumiem. Turklāt no lietas materiāliem arī konstatējams, ka apelācijas sūdzībā netika apstrīdēta celtās apsūdzības atbilstība Kriminālprocesa likuma 405. panta prasībām.

Savukārt Senāts jau agrāk paudis viedokli, ka kasācijas sūdzību nevar iesniegt par tādiem apstākļiem, par kuriem nebija iesniegta apelācijas sūdzība par pirmās instances tiesas spriedumu (*Senāta 2011. gada 29. novembra lēmums lietā Nr. SKK-604/2011, 11815003910, 2022. gada 22. februāra lēmums lietā Nr. SKK-211/2022, ECLI:LV:AT:2022:0222.11091198718.7.L*).

Līdz ar to apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzībā šajā daļā izteiktie argumenti nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav arī būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzībā nav ietverti argumenti par tiesību normu interpretāciju, kas varētu būt nozīmīga tiesu praksē.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Branta A. Freibergs A. Uminskis